

Bruksela, dnia 15 kwietnia 2014 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 37/2014

Sprawozdanie nt. zaleceń Komisji Europejskiej ws. zwiększenia demokracji i frekwencji w wyborach do Parlamentu Europejskiego

Bruksela, 27 marca 2014 r.

Dwa miesiące przed wyborami do Parlamentu Europejskiego, w dwóch najnowszych sprawozdaniach opublikowanych przez Komisję przedstawiono ogólne działania podjęte, aby uczynić wybory te jeszcze bardziej demokratycznymi i przybliżyć obywatelom politykę UE. W pierwszym sprawozdaniu przeanalizowano, w jaki sposób przedstawione rok temu zalecenia Komisji, dotyczące zwiększenia przejrzystości i legitymacji demokratycznej wyborów do Parlamentu Europejskiego, zostały zastosowane przez państwa członkowskie i partie polityczne. **Najważniejszym zaleceniem było zwrócenie się do europejskich partii politycznych o wyznaczenie głównych kandydatów na stanowisko przewodniczącego Komisji.** W drugim sprawozdaniu przeanalizowano nowe narzędzie komunikacji umożliwiające dialog z obywatelami, opracowane przez Komisję w ciągu ostatnich 18 miesięcy z myślą o informowaniu obywateli, przywracaniu zaufania do instytucji europejskich i krajowych, a także uświadamianiu obywatelom, że ich głos liczy się w UE.

„Wybory do Parlamentu Europejskiego muszą być prawdziwie europejskim wydarzeniem. Obywatele muszą wiedzieć, w jaki sposób ich wybór wpasowuje się w cały europejski mechanizm. Po raz pierwszy w historii integracji europejskiej rozpoczęto debatę dotyczącą jasno określonych kandydatów na przewodniczącego Komisji. Są to narodziny prawdziwej europejskiej demokracji” – powiedziała wiceprzewodnicząca **Viviane Reding**, komisarz UE ds. sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa. „Jednak demokracja to nie tylko dzień wyborów. To całoroczna debata o przyszłości Europy z obywatelami na poziomie lokalnym. Przeprowadziliśmy ponad 50 dialogów obywatelskich w każdym państwie członkowskim UE i stwierdziliśmy, że obywatele naprawdę chcą uczestniczyć w

bezpośredniej dyskusji z politykami na temat kwestii europejskich. W Europie potrzebujemy rozmawiania ze sobą, a nie o sobie”.

- **Przygotowania do wyborów do Parlamentu Europejskiego**

Przeprowadzono łącznie ponad 50 dialogów we wszystkich państwach członkowskich (zob. załącznik 2) z 22 komisarzami europejskimi oraz zazwyczaj z udziałem posłów do Parlamentu Europejskiego i polityków na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym.

Ponad 16 tys. obywateli wzięło udział w dialogach obywatelskich, a ponad 105 tys. osób uczestniczyło w nich za pośrednictwem transmisji na żywo w internecie oraz mediów społecznościowych. Dialogi były otwarte dla wszystkich obywateli, tak aby każdy zainteresowany mógł przyłączyć się do debaty. Ostatni całodzienny ogólnoeuropejski dialog obywatelski odbył się 27 marca br. w Brukseli z udziałem przewodniczącego Komisji José Manuela Barroso i dziesięciu komisarzy oraz uczestników poprzednich dialogów z całej Europy.

W opublikowanym sprawozdaniu w sprawie dialogów z obywatelami wskazano, że odegrały one znaczącą rolę w nadaniu ludzkiego wymiaru polityce UE. Debata w tej formie zdobyła popularność w państwach członkowskich, gdzie politycy w krajach, takich jak Niemcy, Bułgaria i Irlandia rozpoczęli podobne dialogi z własnej inicjatywy.

Otwarte debaty z europejskimi, krajowymi i lokalnymi politykami okazały się wyjątkowym sposobem nawiązywania bezpośredniego kontaktu z obywatelami oraz stały się częścią przygotowań Komisji Europejskiej do majowych wyborów do Parlamentu Europejskiego. Dzięki nim obywatele mogą bezpośrednio kierować swoje pytania dotyczące przyszłości Unii i kierunków polityki UE do polityków europejskich i krajowych. Podejście to ułatwiło nadanie dialogom charakteru prawdziwie europejskich wydarzeń, przyczyniając się do rozwoju europejskiej przestrzeni publicznej.

Potrzeba takich dialogów została potwierdzona przez obywateli. Obecnie dwie trzecie Europejczyków ma poczucie, że ich głos nie jest brany pod uwagę (zob. załącznik 4) i prawie 9 na 10 uczestników (88 proc.) zdecydowanie opowiedziało się podczas dialogów obywatelskich za większą ilością takich inicjatyw (zob. załącznik 5).

W celu wsparcia tych działań, w tym tygodniu opublikowano podręcznik na temat najważniejszych praw obywatelskich UE: **10 praw, które przysługują obywatelom UE**, jak zapowiedziano w sprawozdaniu na temat obywatelstwa UE za rok 2013. Podręcznik

obejmuje informacje na temat prawa do udziału w procesie decyzyjnym UE, w tym w wyborach do Parlamentu Europejskiego.

- **Zmiana podejścia**

W dniu 12 marca 2013 r. Komisja przyjęła zalecenie, w którym wezwała europejskie partie polityczne, by wyznaczyły swych kandydatów na przewodniczącego Komisji i zaleciła, by wskazali oni swoją przynależność do europejskiej partii politycznej. Po upływie roku sześć europejskich partii politycznych wskazało swoich kandydatów oraz zaplanowało przeprowadzenie kampanii informacyjnych dotyczących programów tych kandydatów. Upolitycznienie wyborów obejmujące głównych kandydatów zyskało również szerokie poparcie wśród obywateli – ostatnie **badanie opinii publicznej przeprowadzone przez Eurobarometr i dotyczące przyszłości Europy**, które opublikowano w ostatnim tygodniu marca, wskazuje, że siedmiu na dziesięciu Europejczyków poszłoby nawet dalej, proponując, by przewodniczący Komisji był wybierany bezpośrednio przez obywateli UE (zob. załącznik 3).

Dzięki działaniom Komisji państwa członkowskie również szybko dokonały transpozycji przepisów UE ([dyrektywa 2013/1/UE](#)) mających ułatwić kandydatom kandydowanie w państwie członkowskim, które jest ich miejscem zamieszkania. Wszystkie państwa członkowskie przyjęły przepisy związane z transpozycją i wszystkie – z wyjątkiem jednego (Czech) powiadomiły już Komisję o tych przepisach.

Niektóre z wyzwań nadal są aktualne. Nie zrealizowano jeszcze wezwania Komisji do wyznaczenia jednego dnia wyborczego w całej Europie i do wskazania przez partie polityczne swojej przynależności do europejskiej partii politycznej na kartach do głosowania. W tym drugim przypadku jest to spowodowane faktem, że prawo wyborcze w kilku państwach członkowskich nie pozwala na umieszczanie nazw lub symboli europejskich partii politycznych na kartach do głosowania (zob. załącznik 1).

Po wyborach do Parlamentu Europejskiego Komisja przedstawi pełne sprawozdanie dotyczące wdrożenia jej zaleceń.

- **Dodatkowe informacje**

Sprawozdanie na temat zaleceń w sprawie wyborów do Parlamentu Europejskiego: W kierunku bardziej demokratycznych wyborów do Parlamentu Europejskiego. Sprawozdanie z

realizacji zaleceń Komisji z dnia 12 marca 2013 r. dotyczących usprawnienia demokratycznego i skutecznego przeprowadzania wyborów do Parlamentu Europejskiego:

<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2014/PL/1-2014-196-PL-F1-1.Pdf>

Sprawozdanie w sprawie dialogu z obywatelami:

http://ec.europa.eu/debate-future-europe/citizens-dialogues/belgium/brussels3/dialogue_en.pdf

Tabela w wersji online dotycząca stosowania zaleceń Komisji w sprawie wyborów do Parlamentu Europejskiego

http://ec.europa.eu/justice/citizen/voting-rights/index_en.htm

Więcej informacji dotyczących dialogów z obywatelami i debaty na temat przyszłości Europy

ec.europa.eu/debate-future-europe

Badanie opinii publicznej przeprowadzone przez Eurobarometr i dotyczące przyszłości Europy

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb_special_419_400_en.htm#413

Strona internetowa wiceprzewodniczącej Viviane Reding: ec.europa.eu/reding

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1. Prawo krajowe dotyczące tego, co można umieszczać na kartach do głosowania

	National law allows for names and/or logos of European parties to be displayed on the voting ballots
AUSTRIA	✓
BELGIUM	✓
BULGARIA	✗
CROATIA	✗ The authorities are considering changes to the current rules.
CYPRUS	No Reply
CZECH REPUBLIC	✗
DENMARK	✗
ESTONIA	✗
FINLAND	✗
FRANCE	✓
GERMANY	✗

GREECE	✘ A new provision will be enacted to allow this.
HUNGARY	✘
IRELAND	✓
ITALY	✓
LATVIA	✘
LITHUANIA	✘
LUXEMBOURG	✘
MALTA	✘
NETHERLANDS	✓
POLAND	No relevant information provided
PORTUGAL	No relevant information provided
ROMANIA	✘ Measures are being taken to allow this.
SLOVAKIA	✘
SLOVENIA	✓
	(Slovenia adopted new legislation adopted for this purpose on 20 February 2014).
SPAIN	✓
SWEDEN	✘
UNITED KINGDOM	✓

Wersja online tej tabeli będzie regularnie aktualizowana i dostępna pod adresem: http://ec.europa.eu/justice/citizen/voting-rights/index_en.htm

Załącznik 2. Terminy debat nad przyszłością Europy

Member State	City	Date	Commissioner	EU, national, regional and local politicians
Spain	Cadiz	27/09/2012	Reding	Mayor Martinez Saiz

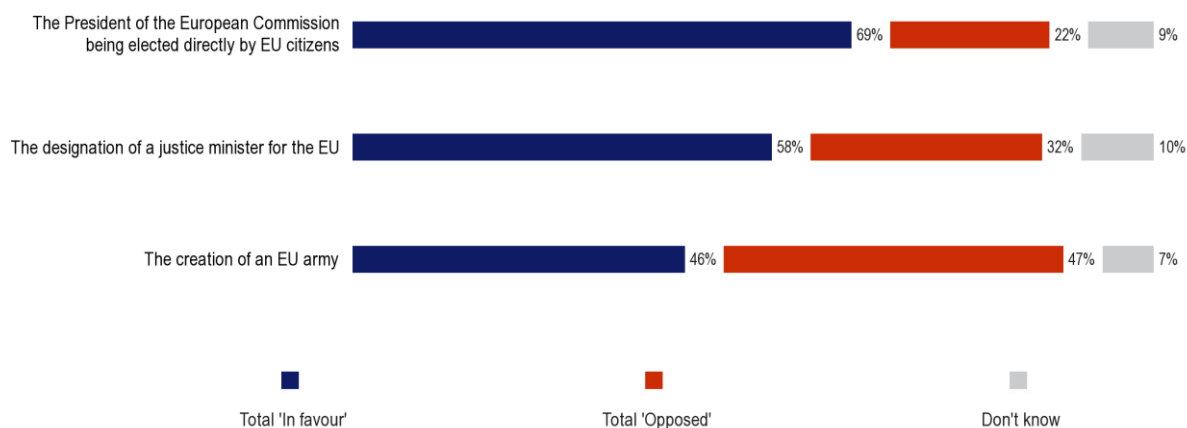
Austria	Graz	05/11/2012	Reding	Vice-Chancellor Spindelegger
Germany	Berlin	10/11/2012	Reding	MEP Roth-Behrendt
France	Paris	23/11/2012	Reding	
Italy	Naples	30/11/2012	Andor	Mayor de Magistris
Ireland	Dublin	10/01/2013	Barroso, Reding	Prime Minister Kenny, Deputy Prime Minister Gillmore, Minister of State for European Affairs Creighton
Sweden	Gothenburg	18/02/2013	Malmström	
Italy	Turin	21/02/2013	Malmström	Mayor Fassino
Portugal	Coimbra	22/02/2013	Reding	
Italy	Rome	18/03/2013	Tajani	Mayor Alemanno
Greece	Thessaloniki	22/03/2013	Reding	Mayor Boutaris
Italy	Pisa	05/04/2013	Potočnik	Mayor Filippeschi
Belgium	Ghent	12/04/2013	De Gucht	Mayor Termont
Belgium	Eupen	23/04/2013	Hahn	MEP Grosch, Minister-President (German Community) Lambertz
Belgium	Brussels	04/05/2013	Reding	(former) Minister- President of the Brussels region Picqué
Germany	Dusseldorf	08/05/2013	Oettinger	MEP Klute
Slovenia	Ljubljana	09/05/2013	Potočnik	
Poland	Warsaw	11/05/2013	Lewandowski	
Czech Republic	Prague	13/05/2013	Füle	Minister of State for Small Business (Ireland) Perry, Chairman of the Czech Parliament's EU Affairs Committee Bauer
Italy	Ventotene	27/05/2013	Tajani	Mayor Assenso
Italy	Milan	07/06/2013	Hedegaard	Mayor Pisapia
Luxembourg	Esch	30/06/2013	Reding	MEP Goerens, Minister for Labour Schmit, MP Braz, Minister of Public Works, Agriculture, Rural Affairs, Patrimony and Nature Policy

				(Wallonia) Lutgen
Poland	Warsaw	11/07/2013	Barroso, Reding	Prime Minister Tusk, MEP Thun, former Prime Minister Mazowiecki
Greece	Heraklion	12/07/2013	Damanaki	MEP Danellis, Governor Arnaoutakis
Germany	Heidelberg	16/07/2013	Reding	Minister-President (Baden- Wuerttemberg) Kretschmann
Bulgaria	Sofia	23/07/2013	Reding	President Plevneliev
Belgium	Namur	13/09/2013	Reding	Minister-President Demotte
Estonia	Tallinn	14/09/2013	Kallas, Rehn	
Italy	Trieste	16/09/2013	Reding	Minister of European Affairs Moavero Milanesi
Finland	Helsinki	24/09/2013	Reding	MEP Pietikäinen
Hungary	Győr	03/10/2013	Andor	State Secretary for European Affairs Győri, MEP Óry
Slovak Republic	Košice	05/10/2013	Šefčovic	Slovak Parliament President Paška
Sweden	Stockholm	15/10/2013	Reding	Minister for European Union Affairs Ohlsson, MEP Ludvigsson
Belgium	Liège	17/10/2013	Barroso	Deputy Prime Minister Reynders (Belgium), Minister for Economics (Wallonia) Marcourt
Latvia	Riga	18/10/2013	Piebalgs	Minister of Defence Pabriks
Malta	Valetta	07/11/2013	Borg	
France	Marseille	14/11/2013	Reding	Minister of Justice Taubira
Cyprus	Limassol	28/11/2013	Vassiliou	
Austria	Eisenstadt	29/11/2013	Hahn	Minister-President (Burgenland) Niessl
Belgium	Brussels	05/12/2013	Vassiliou	MEP Durant
Lithuania	Vilnius	13/12/2013	Reding	
Online	Virtual dialogue	16/01/2014	Reding	
Denmark	Copenhagen	06/02/2014	Hedegaard	

UK	London	10/02/2014	Reding	Minister of State for Europe Lidington
Spain	Barcelona	23/02/2014	Reding	
France	Paris-Banlieue	27/02/2014	Barnier	Minister Delegate for European Affairs Repentin
Croatia	Zagreb	03/03/2014	Mimica	
Germany	Koblenz	10/03/2014	Oettinger	Minister-President (Rhineland-Palatinate) Dreyer, State Minister for Europe (Rhineland-Palatinate) Conrad
Netherlands	Amsterdam	14/03/2014	Reding	Mayor van der Laan
Romania	Bucharest	17/03/2014	Ciolos	
EU	Pan-European Dialogue Brussels	27/03/2014	Barroso, Reding, Rehn, Potočník, Vassiliou, De Gucht, Damanaki, Hahn, Hedegaard, Andor, Mimica	MEP Roth-Behrendt, Mayor of Cadiz, Martinez Saiz

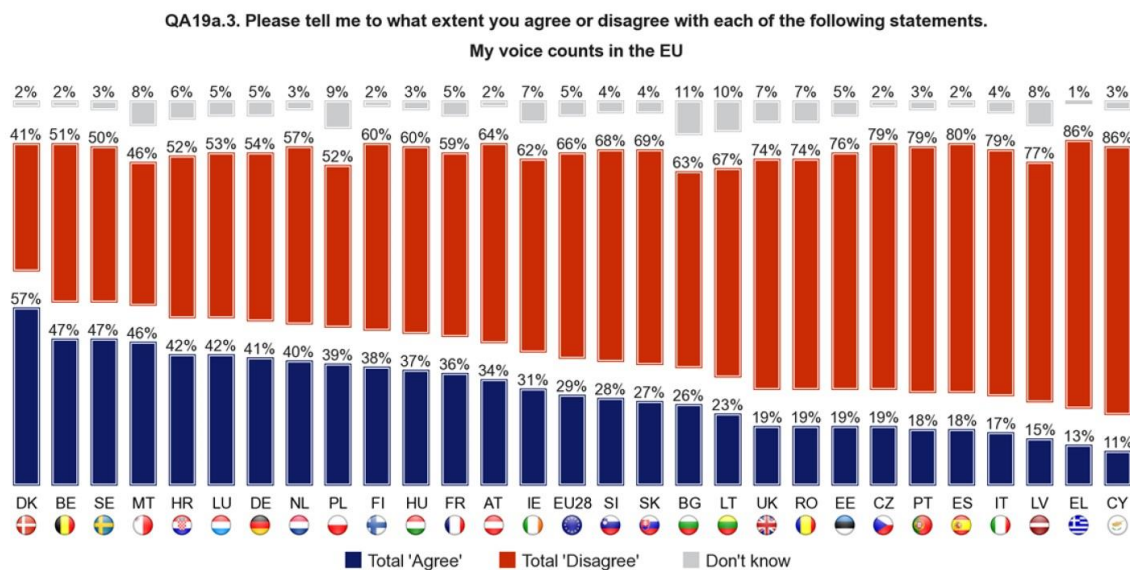
Załącznik 3. Siedmiu na dziesięciu Europejczyków chce, aby przewodniczący Komisji był wybierany w wyborach bezpośrednich

QA6. Thinking about the future of the EU, please tell me whether you are in favour or opposed to each of the following.

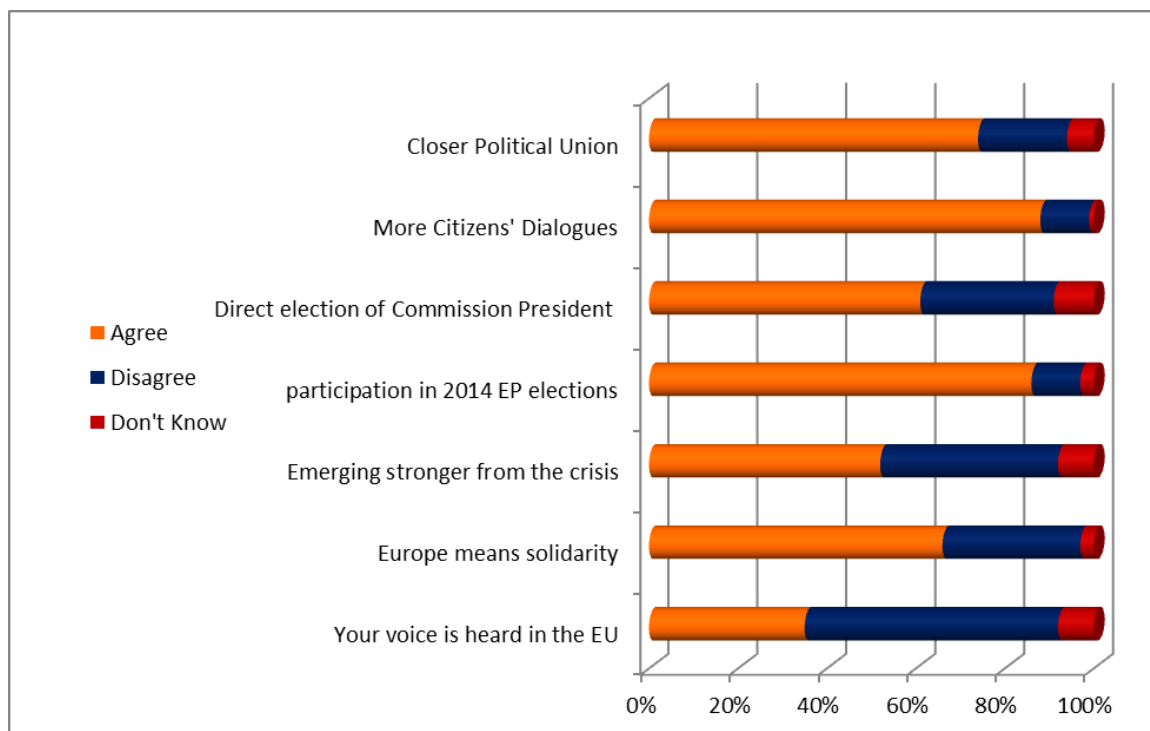

Załącznik 4. Dwóch na trzech Europejczyków ma poczucie, że ich głos nie jest słyszany

Źródło: Standard Eurobarometer 80, Autumn 2013, p.8

Załącznik 5. Wyniki badań przeprowadzonych w trakcie dialogu z obywatelami

Źródło: Commission Report on Citizens' Dialogues, p.10

Opracowała:
Dr Magdalena Skulimowska¹

¹ Na podstawie informacji Komisji Europejskiej.

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 27.3.2014 r.
COM(2014) 196 final

**SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

**W kierunku bardziej demokratycznych wyborów do Parlamentu Europejskiego
Sprawozdanie z realizacji zaleceń Komisji z dnia 12 marca 2013 r. dotyczących
usprawnienia demokratycznego i skutecznego przeprowadzania wyborów do
Parlamentu Europejskiego**

1. WPROWADZENIE

Wybory do Parlamentu Europejskiego stanowią podstawę procesu demokratycznego w UE, o którym mowa w Traktatach¹. Większość obywateli UE uznaje uczestnictwo w wyborach do Parlamentu Europejskiego za najlepszy sposób zapewnienia możliwości bycia wysłuchanym przez decydentów UE².

Wybory w 2014 r. będą miały szczególne znaczenie. Będą to pierwsze wybory od wejścia w życie traktatu lizbońskiego, który wzmocnił demokratyczne podstawy Unii oraz zwiększył rolę i uprawnienia Parlamentu Europejskiego. Wybory te odbywają się również w bardzo ważnym momencie dla integracji europejskiej, w kontekście podejmowania przez UE decydujących działań ukierunkowanych na wyjście z kryzysu, który ma dalekosiężne konsekwencje dla obywateli.

Na podstawie wyników tegorocznych wyborów europejskich zostaną podjęte ważne decyzje dla dalszego rozwoju UE. Nigdy wcześniej frekwencja nie miała tak dużego znaczenia. Dlatego też należy podjąć zdecydowane działania, które przybliżą obywatelom politykę UE. Obywatele będą głosowali tylko wtedy, gdy uznają, że mają możliwość wyboru oraz że oddany przez nich głos przyniesie zmianę³.

Wszystkie instytucje europejskie dokładają starań, by europejski proces demokratyczny był bardziej przejrzysty oraz by zwiększyć w nim udział wyborców.

W dniu 12 marca 2013 r. Komisja przyjęła zalecenie 2013/142/UE dotyczące usprawnienia demokratycznego i skutecznego przeprowadzania wyborów do Parlamentu Europejskiego⁴, skierowane do państw członkowskich oraz europejskich i krajowych partii politycznych. Również Parlament Europejski przyjął rezolucje dotyczące realizacji tego celu⁵.

Zalecenie 2013/142/UE obejmowało dwie główne części.

Pierwszy zbiór zaleceń miał na celu **zwiększenie przejrzystości wyborów i legitymacji demokratycznej procesu decyzyjnego w Unii**. Komisja zaleciła, by przed wyborami informowano głosujących o powiązaniach między krajowymi i europejskimi partiami politycznym. Krajowe i europejskie partie polityczne powinny także określać, którego kandydata na stanowisko przewodniczącego Komisji Europejskiej popierają, oraz przedstawiać jego program. Krajowe partie polityczne powinny wykorzystywać swoje przekazy polityczne w mediach do informowania obywateli o popieranym przez nie

---

¹ Artykuł 10 Traktatu o Unii Europejskiej.

² Prawie sześciu na dziesięciu obywateli UE uważa, że prawo głosu w wyborach europejskich stanowi najlepszy sposób na zapewnienie możliwości bycia wysłuchanym przez unijnych decydentów. Eurobarometr dla Parlamentu Europejskiego EB/PE 77.4 „Europejczycy na dwa lata przed wyborami europejskimi w 2014 r.”, Bruksela, dnia 20 sierpnia 2012 r.

³ Więcej niż siedmiu na dziesięciu obywateli UE sądzi, że gdyby krajowe partie polityczne we wszystkich swoich materiałach wyborczych informowały jasno o tym, do jakiej partii europejskiej przynależą, frekwencja wyborcza byłaby wyższa, a ponad ośmiu na dziesięciu obywateli UE twierdzi, że gdyby otrzymywali więcej informacji na temat programów i celów kandydatów do Parlamentu Europejskiego i zasiadających w nim partii, na temat wpływu UE na ich własne życie oraz na temat samych wyborów, byłiby bardziej zmotywowani do udziału w wyborach europejskich. Badanie Flash Eurobarometr 364 dotyczące praw wyborczych obywateli UE, badanie w terenie – listopad 2012 r.

⁴ Dz.U. L 79 z 21.3.2013, s. 29.

⁵ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 22 listopada 2012 r. w sprawie wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2014 r. (2012/2829(RSP)); Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 4 lipca 2013 r. w sprawie poprawy organizacji wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2014 r. (2013/2102(INI)).

kandydacie oraz jego programie. Działania te pozwolą na ustanowienie praktycznych i przejrzystych powiązań między głosem obywateli a europejskimi partiami politycznymi. Zwiększą również legitymację demokratyczną procesu decyzyjnego w UE oraz będą promować prawdziwie ogólnoeuropejską debatę na temat proponowanej przez kandydatów wizji Europy. Komisja zaleciła również uzgodnienie wspólnej daty wyborów, tak by w całej UE odbywały się one w jednym terminie.

Drugi zbiór zaleceń skierowano do państw członkowskich, a jego celem jest **zwiększenie efektywności wyborów** poprzez optymalizację procedur wykonywania prawa obywateli UE do głosowania i kandydowania w wyborach w państwach członkowskich ich pobytu, określonych w dyrektywie 93/109/WE⁶. Zalecenia te, po ich wdrożeniu przez państwa członkowskie, powinny skutkować dalszym zwiększaniem efektywności wyborów i jednocześnie mniejszymi obciążeniami administracyjnymi dla państw członkowskich.

W niniejszym sprawozdaniu przeanalizowano, w jaki sposób zalecenia te zostały wdrożone przez państwa członkowskie oraz krajowe i europejskie partie polityczne. Przeanalizowano również, w jaki sposób zalecenia te zostały uwzględnione przez inne instytucje i społeczeństwo obywatelskie.

2. DEMOKRATYCZNY PRZEBIEG WYBORÓW

We wrześniu 2013 r. Komisja wezwała państwa członkowskie do przedstawienia informacji o stanie wdrażania pierwszego zbioru zaleceń; większość państw członkowskich odpowiedziała na to wezwanie⁷. Komisja gromadziła również informacje dotyczące wyborów przekazywane przez krajowych ekspertów oraz europejskie partie polityczne⁸.

Informacje zebrane na potrzeby niniejszego sprawozdania podsumowano w tabeli w załączniku. Wersja internetowa tabeli⁹ będzie regularnie uaktualniana na podstawie dalszego wkładu państw członkowskich.

2.1. Informowanie wyborców o powiązaniach między krajowymi i europejskimi partiami politycznymi

Komisja sformułowała następujące zalecenie: „**państwa członkowskie** powinny zachęcać do informowania elektoratu o powiązaniach pomiędzy krajowymi i europejskimi partiami politycznymi oraz ułatwiać przekazywanie informacji na ten temat, przed wyborami do Parlamentu Europejskiego i podczas tych wyborów, między innymi zezwalając na

---

⁶ Dyrektywa Rady 93/109/WE z dnia 6 grudnia 1993 r. ustanawiająca szczegółowe warunki wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami. Dz.U. L 329 z 30.12.1993, s. 34.

⁷ W momencie sporządzania niniejszego sprawozdania osiemnaście państw członkowskich przedłożyło informacje w odpowiedzi na pismo Komisji: Bułgaria, Republika Czeska, Dania, Estonia, Grecja, Hiszpania, Finlandia, Chorwacja, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niderlandy, Polska, Portugalia, Słowenia, Słowacja, Węgry i Zjednoczone Królestwo.

⁸ W lutym 2014 r. w ramach przygotowań do niniejszego sprawozdania Komisja przesłała pismo wszystkim europejskim partiom politycznym. Odpowiedź nadesłały następujące partie: Europejska Partia Ludowa (PPE), Partia Europejskich Socjalistów (PSE), Grupa Porozumienia Liberalów i Demokratów na rzecz Europy (ALDE), Przymierze Europejskich Konserwatystów i Reformatorów (AECR), Ruch na rzecz Europy Wolności i Demokracji (MELD) oraz Europejska Partia Demokratyczna (EDP).

⁹ http://ec.europa.eu/justice/citizen/voting-rights/index_en.htm.

umieszczanie tego rodzaju informacji na kartach do głosowania wykorzystywanych w wyborach oraz promując takie rozwiązanie”.

Komisja zaleciła ponadto, by **partie krajowe** „podawały do wiadomości publicznej swoje powiązania z partiami europejskimi” oraz „wyraźnie zaznaczały te powiązania we wszystkich materiałach wykorzystywanych w kampanii wyborczej, komunikatach i politycznym przekazie w mediach”.

W swoich odpowiedziach państwa członkowskie zazwyczaj chętnie przyjmowały wspomniane zalecenie. Zgadzały się również, że dla poprawy informowania obywateli i zwiększenia świadomości społecznej potrzebna jest rzetelna kampania. Większość państw członkowskich, które udzieliły odpowiedzi, zgłosiła, że powiadomiła krajowe partie polityczne o potrzebie zwiększenia przejrzystości i lepszego informowania wyborców w celu usprawnienia demokratycznego przebiegu wyborów europejskich.

Z odpowiedzi tych wynikało jednak, że prawo wyborcze szeregu państw członkowskich¹⁰ nie zezwala na umieszczanie na kartach do głosowania nazwy ani logo europejskich partii politycznych. Trzy spośród nich rozważają zmianę obowiązujących przepisów, aby umożliwić umieszczanie takich informacji.

Niektóre państwa członkowskie¹¹ uważają, że to krajowe partie mają największe możliwości, by informować swoich wyborców o swoich powiązaniach z partiami europejskimi. Jedno państwo członkowskie zwróciło uwagę na potencjalne skutki dyskryminujące przedstawiania powiązań między krajowymi i europejskimi partiami politycznymi mogące powstać w odniesieniu do tych partii, które takich powiązań nie mają.

- Belgia, Chorwacja, Estonia, Finlandia, Grecja, Hiszpania, Luksemburg, Malta, Niderlandy, Niemcy, Portugalia i Zjednoczone Królestwo **poinformowały** partie krajowe o zaleceniu wyraźnego wskazywania powiązania między partiami krajowymi i europejskimi.
- Austria, Belgia, Hiszpania, Irlandia, Niderlandy i Zjednoczone Królestwo, a od niedawna również Słowenia¹², **zezwalają** na umieszczanie nazw lub logo europejskich partii politycznych na kartach do głosowania.
- Bułgaria, Chorwacja, Republika Czeska, Dania, Estonia, Finlandia, Grecja, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Rumunia, Słowacja, Szwecja i Węgry **nie zezwalają** na umieszczanie nazw ani logo europejskich partii politycznych na kartach do głosowania.
- Chorwacja, Grecja i Rumunia **oceniają przyszłe zmiany** w prawie krajowym, zgodnie z którymi byłoby możliwe umieszczanie nazw i logo na kartach do głosowania.

Parlamenty narodowe¹³ również przyjęły z zadowoleniem wspomniane zalecenie i pozytywnie oceniły jego cele, m.in. pozytywny wpływ ustaleń wyborczych dotyczących informowania elektoratu o powiązaniach między europejskimi i krajowymi partiami politycznymi. Swoje opinie przekazały w ramach dialogu politycznego z Komisją Europejską.

¹⁰ Zob. załącznik.

¹¹ Zob. załącznik.

¹² Słowenia poinformowała o zamiarze zmiany krajowych przepisów, a następnie, dnia 20 lutego 2014 r., zgłosiła Komisji odpowiednią poprawkę.

¹³ Opinia Parlamentu Portugalii, Komitetu do Spraw Europejskich (z 4 czerwca 2013 r.); opinia Parlamentu Rumunii, Izby deputowanych (z 25 czerwca 2013 r.) oraz Senatu (z 30 września 2013 r.).

Europejskie partie polityczne poinformowały Komisję, że będą zachęcać do tego, aby w kampaniach politycznych podkreślano powiązania partii krajowych z partiami europejskimi, oraz że będą wspierać odnośne działania informacyjne. Niektóre z tych partii wyraźnie podkreśliły jednak, że ponieważ w prawie wyborczym części państw członkowskich nie zezwala się na umieszczanie nazw ani logo europejskich partii politycznych na kartach do głosowania, nie będą one promowały ujednoczonej strategii wśród powiązanych z nimi partii krajowych z tych państw. Część partii europejskich odpowiedziała, że w przypadku wprowadzenia zmian w ramach legislacyjnych przyjmą one bardziej spójne podejście w zachęcaniu powiązanych partii krajowych do korzystania z możliwości informowania o powiązaniach. Jedna z europejskich partii politycznych stwierdziła, że nie dostrzega wartości dodanej umieszczenia wspomnianych logo i że należy rozważyć inne sposoby informowania o powiązaniach między krajowymi i europejskimi partiami politycznymi.

2.2. Poparcie dla kandydata na przewodniczącego Komisji Europejskiej

Zgodnie z zaleceniem Komisji **europejskie i krajowe partie polityczne** „powinny ujawnić, jeszcze przed wyborami do Parlamentu Europejskiego, którego kandydata na funkcję przewodniczącego Komisji Europejskiej wspierają, oraz przedstawić jego program”. Komisja stwierdziła również, że **partie krajowe** „powinny zagwarantować, że ich przekaz polityczny w mediach w związku z wyborami do Parlamentu Europejskiego wykorzystywany jest również do informowania obywateli o popieranym przez nie kandydacie na funkcję przewodniczącego Komisji Europejskiej oraz jego programie”.

Europejskie partie polityczne zastosowały się do zalecenia, by wskazywać popieranego przez nie kandydata na funkcję przewodniczącego Komisji Europejskiej. Do tej pory sześć europejskich partii politycznych wyznaczyło swojego kandydata lub swoich kandydatów. Są to: Jean-Claude Juncker – kandydat Europejskiej Partii Ludowej (PPE), Martin Schulz – kandydat Partii Europejskich Socjalistów (PSE), Guy Verhofstadt – kandydat Grupy Porozumienia Liberalów i Demokratów na rzecz Europy (ALDE) oraz Europejskiej Partii Demokratycznej (EDP), José Bové oraz Ska Keller popierani przez Europejską Partię Zielonych, a także Alexis Tsipras popierany przez Partię Europejskiej Lewicy. Ruch na rzecz Europy Wolności i Demokracji (MELD) oraz Przymierze Europejskich Konserwatystów i Reformatorów (AECR) poinformowały, że nie wyznaczą kandydata.

Europejskie partie polityczne zamierzają również informować o kandydatach i ich programach. Niektóre z nich przygotowały już deklaracje polityczne i rozpoczęły kampanie informacyjne na stronach internetowych poświęcone programom popieranym kandydatów i głównym wydarzeniom kampanii. Pozostałe partie zapowiedziały, że już wkrótce również to uczynią. W celu dotarcia do wyborców wykorzystane zostaną media społecznościowe. Zorganizowane zostaną duże kampanie i wydarzenia o zasięgu ogólnoeuropejskim. Kandydaci będą uczestniczyć w publicznych wydarzeniach związanych z wyborami w różnych państwach UE wraz z partiami krajowymi, które będą odgrywały główną rolę w kampaniach. W ramach **kampanii informacyjnej Parlamentu Europejskiego** dotyczącej wyborów¹⁴ dnia 15 maja 2014 r. Europejska Unia Nadawców (EBU) zorganizuje debatę z udziałem głównych kandydatów na przewodniczącego Komisji Europejskiej. Inne działania medialne, w tym w mediach społecznościowych, będą prowadzone w ramach możliwości razem z działaniami planowanymi przez państwa członkowskie.

Parlament Europejski we współpracy z Europejskim Forum Młodzieży, Komisją Europejską i innymi partnerami zorganizuje Europejskie Spotkanie Młodzieży z udziałem kilku tysięcy

¹⁴ <http://www.elections2014.eu/pl>

osób, które odbędzie się w dniach 9–11 maja 2014 r. w Strasburgu¹⁵. W wydarzeniu tym wezmą być może udział również kandydaci na stanowisko przewodniczącego Komisji.

Inne instytucje UE również wnoszą swój wkład w debatę. Podczas Europejskiego Szczytu Regionów i Miast zorganizowanego przez Komitet Regionów w Atenach dnia 8 marca 2014 r. odbyła się debata na wysokim szczeblu dotycząca nadchodzących wyborów europejskich. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny organizuje debaty w państwach członkowskich oraz dostosuje swoje strony internetowe i przekazy dotyczące wyborów do kampanii Parlamentu Europejskiego. Planuje również szkolenia na temat wyborów europejskich dla personelu zatrudnionego w jego krajowych punktach kontaktowych. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich zorganizował dnia 4 marca 2014 r. wydarzenie pod hasłem „Lista życzeń dla Europy”¹⁶, aby w przededniu tegorocznych wyborów europejskich dać szansę obywatelom na debatę z udziałem przewodniczących Komisji i Parlamentu Europejskiego.

Państwa członkowskie poinformowały Komisję o poszerzeniu zakresu działań komunikacyjnych podjętych w celu zwiększenia frekwencji wyborczej, takich jak kampanie informacyjne dla osób głosujących po raz pierwszy, strony internetowe poświęcone wyborom, sesje informacyjne dla mediów, obrady okrągłego stołu i seminaria.

Przykłady dobrych praktyk:

- **Finlandia** uruchomiła stronę internetową poświęconą wyborom europejskim, na której można znaleźć kompleksowe informacje na temat Parlamentu Europejskiego, europejskich partii politycznych oraz ich możliwych powiązań z partiami krajowymi (www.vaalit.fi). Na stronie tej znajdują się również wytyczne dotyczące korzystania z prawa do głosowania w Finlandii przez cudzoziemców posiadających obywatelstwo UE. Parlament fiński przydzielił kwotę 100 000 EUR organizacjom pozarządowym prowadzącym kampanie informacyjne podczas wyborów europejskich.

- **Polska** powiąże kampanię wyborczą z dziesięcioleciem członkostwa w UE. Promocję wyborów europejskich traktuje priorytetowo, a jej celem jest zwiększenie frekwencji. Kampania ma pokazać, jakie znaczenie miała dekada członkostwa w UE, oraz przywołać konkretne przykłady wpływu UE na codzienne życie obywateli Polski. Zaplanowano transmisję programu telewizyjnego, którego celem będzie wyjaśnienie zasad UE oraz znaczenia dziesięciu lat członkostwa w UE dla Polski i jej obywateli. Działania informacyjne będą skierowane również do polskich obywateli mieszkających w innych państwach UE, aby pogłębić ich wiedzę na temat możliwości głosowania w państwie ich aktualnego pobytu.

2.3. Wspólny dzień wyborów

Komisja w swoich zaleceniach stwierdziła również, że **państwa członkowskie** „powinny uzgodnić wspólną datę wyborów do Parlamentu Europejskiego, a lokale wyborcze powinny być zamykane o tej samej porze”. Środek ten miałby zapobiec problemom związanym z rozdrobnieniem i stworzyć obraz spójniejszych ogólnoeuropejskich wyborów dzięki głosowaniu tego samego dnia w całej UE.

Niektóre państwa członkowskie wyraziły zgodę na przeprowadzenie wyborów w niedzielę 25 maja 2014 r., jednak inne odrzuciły ten pomysł, wyjaśniając, że wyznaczenie daty głosowania

¹⁵ <http://www.europarl.europa.eu/eye2014/en/news/news.html>

¹⁶ <http://www.ombudsman.europa.eu/en/activities/calendarevent.faces/en/818/html.bookmark>

na dzień powszedni lub sobotę przyczyniłoby się do zwiększenia frekwencji. Jako uzasadnienie dla odrzucenia wspólnego dnia wyborów podano również tradycje krajowe¹⁷.

Prawo UE przewiduje rygorystyczne przepisy w odniesieniu do harmonogramu publikowania wyników wyborów¹⁸. Przepisy te w szczególności zabraniają oficjalnego publikowania wyników wyborów w jednym państwie członkowskim przed zamknięciem głosowania we wszystkich państwach członkowskich. Ma to zapobiec sytuacji, w której na decyzje wyborców w UE mają wpływ wyniki uzyskane w państwach członkowskich, w których zakończono już podliczanie głosów. Tym samym ma to zapewnić zgodność z zasadą wolnych wyborów. Komisja ściśle monitoruje wdrażanie tych przepisów przez państwa członkowskie oraz podjęła działania¹⁹ mające na celu zapewnienie ich przestrzegania podczas wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2014 r.

Parlament Europejski opublikuje zbiorcze wyniki wyborów w dniu 25 maja wieczorem, wydając jeden wspólny komunikat dla całej UE.

2.4. Rola społeczeństwa obywatelskiego

Niezależnie od zalecenia Komisji skierowanego do państw członkowskich oraz europejskich i krajowych partii politycznych działania podejmują również organizacje społeczeństwa obywatelskiego. Są one nieocenionym czynnikiem opiniotwórczym potęgującym siłę rozpowszechniania wśród obywateli informacji na temat nowego demokratycznego rozmachu wyborów europejskich w 2014 r. Organizacje społeczeństwa obywatelskiego spełniają wszystkie warunki, by prowadzić debatę społeczną na temat zalet i wad programów poszczególnych kandydatów. Wiele z nich postrzega kampanie kandydatów na przewodniczącego Komisji jako cenną okazję do zaprezentowania własnych opinii i wpłynięcia na program danego kandydata. Może to zachęcać do dyskusji między obywatelami i kandydatami oraz skutkować udzieleniem jawnego poparcia określonej kandydatowi, a jednocześnie przyczynić się do rozwijania europejskiej przestrzeni publicznej i ogólnoeuropejskich debat w obrębie wyborów.

Ogólniej rzecz biorąc, społeczeństwo obywatelskie odgrywa ważną rolę w **informowaniu obywateli o znaczeniu i korzyściach uczestnictwa w wyborach europejskich**. Podjęto już szereg istotnych inicjatyw, a część z nich jest jeszcze w fazie opracowywania.

Przykłady dobrych praktyk:

Przewodniki dla wyborców oraz informacje dotyczące głosowania:

- AEGEE-Europe (Europejskie Forum Studentów): projekt „Y Vote 2014”. W ramach organizowanych działań przewiduje się opracowanie przewodnika dla wyborców, trasy autokarowe i zjazdy młodzieży²⁰.

Narzędzia e-głosowania/narzędzia profilujące:

¹⁷ Zob. załącznik.

¹⁸ Akt z 1976 r. dotyczący wyborów przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich, dołączony do decyzji Rady 76/787/EWWiS, EWG, Euratom z dnia 20 września 1976 r., ostatnio zmieniony decyzją Rady 2002/772/WE, Euratom (Dz.U. L 283 z 21.10.2002, s. 1).

¹⁹ Niderlandy nie zastosowały się do tych przepisów podczas wyborów europejskich w 2009 r. W następstwie interwencji Komisji zobowiązały się jednak na piśmie do podjęcia środków mających zapewnić zgodność ze wspomnianymi przepisami i wydały odpowiednie instrukcje skierowane do władz gminnych w związku z wyborami europejskimi w 2014 r.

²⁰ <http://www.aegge.org/aegge-europe-launches-y-vote-2014/>.

Wymienione poniżej narzędzia internetowe ułatwiają wyborcy dokonanie wyboru kandydata poprzez dopasowanie własnego profilu i preferencji do profilu i programu kandydata.

- Europejskie Forum Młodzieży – narzędzia internetowe League of Young Voters i VoteWatch²¹.
- Obserwatorium Demokracji w UE – narzędzie profilujące Euandi²².
- Narzędzie profilujące WeCitizens²³.

Debaty, fora oraz czaty online z kandydatami:

- W ramach serwisu Debating Europe²⁴ organizowane będą debaty internetowe, czaty na żywo i spotkania *tête-à-tête*, umożliwiające obywatelom UE zadawanie pytań europarlamentarzystom (oraz kandydatom na posłów do PE) na tematy dotyczące Europy oraz ułatwiające dokonanie świadomych wyborów podczas wyborów europejskich.
- Inicjatywa Młodych Europejskich Federalistów (Young European Federalists) „Move Europe”²⁵ będzie obejmowała debaty i kampanie wyborcze ukierunkowane na młodzież.
- Organizacja European Citizen Action Service (ECAS) zarządza projektem JoiEU (Joint Citizen Action for a Stronger, Citizen-Friendly Union – wspólne działania obywateli na rzecz silniejszej Unii bliższej obywatelom) ukierunkowanym na uczestnictwo w wyborach UE²⁶.
- Sojusz na rzecz Europejskiego Roku Obywateli (EYCA)²⁷ zorganizuje w marcu 2014 r. dzień społeczeństwa obywatelskiego, zapraszając do udziału w nim głównych kandydatów.

Komisja nie tylko podjęła szereg inicjatyw na rzecz wzmocnienia europejskiej przestrzeni publicznej, organizując m.in. ponad 50 debat w ramach dialogu z obywatelami²⁸ obejmujących swoim zasięgiem bezpośrednio lub pośrednio ponad 500 000 osób. Wywiązała się również ze swojego zobowiązania zawartego w sprawozdaniu na temat obywatelstwa UE za 2013 r. (działanie 12 a) do opublikowania we wszystkich językach urzędowych UE przyjaznego dla użytkowników podręcznika dotyczącego najważniejszych praw obywateli UE, w tym prawa do głosowania i prawa do kandydowania w wyborach europejskich²⁹.

²¹ http://www.myvote2014.eu/pl/strona_startowa/indeks.

²² <http://www.eui.eu/Projects/EUDO/EUandi/Index.aspx/>

²³ <http://www.wecitizens.be/fr/elections-2014/>.

²⁴ <http://www.debatingeurope.eu/vote2014/>.

²⁵ <http://www.jef.eu/activities/projects/moveurope2014/>.

²⁶ <http://joi.eu.net/>.

²⁷ <http://ey2013-alliance.eu/>.

²⁸ Sprawozdanie Komisji „Dialogi z obywatelami jako wkład w rozwój europejskiej przestrzeni publicznej”, COM(2014) 173.

²⁹ <http://bookshop.europa.eu/uri?target=EUB:NOTICE:NA0414127:EN>.

3. SPRAWNY PRZEBIEG WYBORÓW

3.1. Udoskonalenie procedur administracyjnych

W celu zapewnienia legalności wyborów europejskich w dyrektywie 93/109/WE³⁰ ustanowiono procedury gwarantujące, że w trakcie tych samych wyborów obywatele UE nie będą ani głosować, ani kandydować jednocześnie w państwie członkowskim pochodzenia i w państwie pobytu. Na podstawie rozmów z ekspertami z państw członkowskich w swoim zaleceniu 2013/142/UE Komisja przygotowała wykaz środków zmierzających do uproszczenia istniejącego mechanizmu wymiany danych stosowanego do tego celu³¹, zmniejszając obciążenia administracyjne państw członkowskich przy wdrażaniu tego mechanizmu oraz zwiększając jego skuteczność i bezpieczeństwo pod względem zapobiegania nadużyciom.

W celu usprawnienia wymiany danych dotyczących wyborców Komisja zaleciła w szczególności, by państwa członkowskie wyznaczyły jeden organ krajowy do kontaktów z innymi państwami członkowskimi. Państwa członkowskie zamieszkania zostały wezwane do przekazywania dodatkowych danych osobowych, które mogą być niezbędne do skuteczniejszej identyfikacji wyborców przez organy państwa członkowskiego pochodzenia. W celu ochrony danych osobowych wyborców państwa członkowskie powinny stosować jednolity format elektroniczny do rejestrowania danych i bezpieczne środki komunikacji elektronicznej wraz z kodowaniem do wymiany tych danych. Państwa członkowskie powinny przekazywać dane za pomocą pojedynczego pakietu danych przypadającego na państwo członkowskie pochodzenia i, w stosownych przypadkach, kolejnego pojedynczego pakietu danych przesłanego w późniejszym terminie w celu ich aktualizacji. Przy wymianie danych państwa członkowskie powinny uwzględniać różnice w kalendarzach wyborczych poszczególnych państw członkowskich.

Od momentu przyjęcia powyższych zaleceń Komisja współpracuje z ekspertami z państw członkowskich w celu zapewnienia im wsparcia przy wdrażaniu tych zaleceń. W związku z wyborami europejskimi w 2014 r. wszystkie państwa członkowskie zgodziły się na ustanowienie pojedynczego organu kontaktowego zajmującego się wysyłaniem i odbieraniem powiadomień w ramach mechanizmu wymiany danych. Wyjątek stanowi Zjednoczone Królestwo, które planuje wysyłać powiadomienia dotyczące unijnych wyborców za pośrednictwem lokalnych organów wyborczych.

Komisja dopilnowała, by wszystkie państwa członkowskie były w pełni informowane o rodzajach danych wymaganych przez państwa członkowskie na potrzeby skutecznej weryfikacji tożsamości swoich obywateli zarejestrowanych jako osoby uprawnione do głosowania w państwie członkowskim zamieszkania.

---

³⁰ Dyrektywa 93/109/WE z dnia 6 grudnia 1993 r. ustanawiająca szczegółowe warunki wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami Dz.U. L 329 z 30.12.1993, s. 34.

³¹ Mechanizm ten polega na wymianie między państwami członkowskimi danych dotyczących obywateli UE zarejestrowanych jako osoby uprawnione do głosowania lub kandydowania w wyborach w państwie członkowskim będącym ich państwem zamieszkania. Na podstawie danych dostarczonych przez państwo członkowskie zamieszkania państwo członkowskie pochodzenia zobowiązane jest usunąć z list wyborczych osoby, których to dotyczy (lub w inny sposób zapobiec możliwości, by takie osoby oddały głos lub kandydowały w wyborach).

Niemal wszystkie państwa członkowskie poprawiły bezpieczeństwo wymiany danych między nimi w okresie poprzedzającym wybory poprzez wdrożenie jednolitego formatu elektronicznego i narzędzia kodowania zalecanego przez Komisję.

Komisja udostępniła również wszystkim państwom członkowskim kalendarze wyborcze poszczególnych państw UE w celu ustalenia odpowiedniego harmonogramu powiadomień.

Zdecydowana większość państw członkowskich podjęła znaczne wysiłki, aby przygotować się do wdrożenia wspomnianych zaleceń. Działania te, wdrożone podczas wyborów do Parlamentu Europejskiego, powinny przyczynić się do usprawnienia procesów wyborczych i ograniczyć obciążenia administracyjne.

3.2. Dalsze działania podjęte przez Komisję w celu zapewnienia sprawniejszego przebiegu wyborów

Oprócz przygotowania wspomnianego zalecenia podjęto również dalsze działania w celu zapewnienia sprawnego przebiegu wyborów do Parlamentu Europejskiego. Dyrektywa 2013/1/UE³² ułatwia obywatelom UE kandydowanie w państwie członkowskim zamieszkania: będą musieli przedłożyć jedynie dokument tożsamości oraz oświadczenie, że spełniają warunki kwalifikowalności, nie muszą już natomiast przedstawiać zaświadczenia od właściwych organów państwa członkowskiego pochodzenia.

Zdaniem Komisji, jeśli obywatele UE mają odczuć korzyści z usprawnionego procesu w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2014 r. i kolejnych, terminową transpozycję wspomnianej dyrektywy należy traktować jako priorytet. Komisja uważnie śledziła działania państw członkowskich zmierzające do transpozycji wspomnianego aktu. Po upływie terminu wyznaczonego na transpozycję wspomnianej dyrektywy, w dniu 28 stycznia 2014 r., Komisja podjęła w dniu 5 lutego 2014 r. decyzję o wszczęciu postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko 14 państwom członkowskim, które nie dopełniły obowiązku zgłoszenia środków transpozycji w wyznaczonym terminie. W międzyczasie większość państw członkowskich zgłosiła odnośne środki.

Komisja prowadziła rozmowy z państwami członkowskimi na temat zidentyfikowanych wcześniej problemów związanych z transpozycją dyrektywy 93/109/WE³³. Dotyczyły one w szczególności nakładania dodatkowych wymogów w zakresie rejestrowania się na listy do głosowania (skutkujących powstaniem przeszkód dla obywateli UE w wykonywaniu prawa do głosowania) lub nieprawidłowej transpozycji przepisów mających na celu zagwarantowanie legalności wyborów.

Wszystkie wspomniane postępowania, z wyjątkiem dwóch, zostały zamknięte. Jeśli chodzi o toczące się postępowania, jedno państwo członkowskie przyjęło niedawno nowe przepisy w celu rozwiązania problemów dotyczących transpozycji³⁴, drugie zaś już wkrótce je przyjmie³⁵.

---

³² Dyrektywa 2013/1/UE zmieniająca dyrektywę 93/109/WE w odniesieniu do szczegółowych warunków wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami, Dz.U. L 26 z 26.1.2013, s. 27.

³³ Sprawozdanie na podstawie art. 25 TFUE w sprawie postępów w skutecznym korzystaniu z obywatelstwa UE w latach 2011–2013, COM(2013) 270.

³⁴ W przypadku Słowenii Komisja bada niedawno zgłoszoną ustawę.

³⁵ Republika Czeska.

4. WNIOSKI

Zalecenie Komisji dotyczące dalszego usprawniania demokratycznego i skutecznego sposobu przeprowadzania wyborów europejskich zostało zasadniczo dobrze przyjęte. Niniejszy dokument stanowi wstępne sprawozdanie obejmujące inicjatywy opracowywane przez państwa członkowskie oraz krajowe i europejskie partie polityczne w celu zapewnienia większej przejrzystości, podniesienia świadomości obywateli oraz promowania ogólnoeuropejskich kampanii dotyczących kandydatów i ich programów. Niniejsze sprawozdanie ma nakłonić do wymiany najlepszych praktyk i zachęcić do podejmowania nowych inicjatyw, aby poprawić jakość życia demokratycznego w UE w związku z wyborami europejskimi w 2014 r.

Komisja będzie nadal monitorowała wdrażanie wspomnianego zalecenia przez państwa członkowskie oraz partie polityczne w okresie poprzedzającym wybory i będzie regularnie aktualizowała tabelę zamieszczoną w internecie³⁶ o dalsze informacje od państw członkowskich, a w szczególności od dziesięciu państw członkowskich, które w momencie sporządzania niniejszego sprawozdania nie odpowiedziały na wezwanie Komisji do udzielenia informacji.

Komisja przygotuje sprawozdanie powyborcze, w którym oceni wykonanie odpowiednich przepisów UE, w tym wdrożenie wspomnianego zalecenia. W sprawozdaniu tym Komisja uwzględni dalsze inicjatywy podjęte w okresie poprzedzającym wybory europejskie i opisz rolę społeczeństwa obywatelskiego. Pozwoli to określić nowe możliwe działania na przyszłość, ukierunkowane na zapewnienie jeszcze bardziej demokratycznych wyborów europejskich.

---

³⁶

http://ec.europa.eu/justice/citizen/voting-rights/index_en.htm.

EUROPEAN
COMMISSION

Brussels, 27.3.2014
COM(2014) 196

ANNEX 1

ANNEX

**Replies by the Member States on the implementation of the Commission's
recommendations regarding the European Parliament elections**

to the

**REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE
COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE
COMMITTEE OF THE REGIONS**

**Towards more democratic European Parliament elections
Report on the implementation of the Commission's recommendations of 12 March 2013
on enhancing the democratic and efficient conduct of the elections to the European
Parliament**

ANNEX: Replies by Member States on the implementation of the Commission's recommendations on the European Parliament elections¹

COUNTRY	RECOMMENDATION			
	DEMOCRATIC CONDUCT OF THE ELECTIONS			
	<i>Member States should encourage and facilitate the provision of information on affiliation between EU parties and national parties (1st recommendation)</i>	<i>Political parties should provide information on their affiliation with EU parties (2nd recommendation)</i>	<i>Political parties (EU and national) should make known their candidates for President of the European Commission (3rd recommendation)</i>	<i>Member States should agree on a common voting day (4th recommendation)</i>
AUSTRIA	National law allows for the names of the European parties to be displayed on the voting ballots*.	No Reply.	No Reply.	No Reply.
BELGIUM	National law allows for the logo of the European political group/party to be added to the logo of the national political party.	National law allows parties to show their European affiliation during campaigns. Providing this information is at the discretion of national parties.	At the discretion of national parties.	
BULGARIA	National law does not allow names and/or logos of European parties to be displayed on the voting ballots*.	No Reply.	No Reply.	No Reply.
CROATIA	National law does not allow names and/or logos of European parties to be displayed on the voting ballots. The relevant authorities are considering changes to the current rules on displaying names and logos on the voting			In line with current national rules, EP elections are held on Sunday.

¹ Eighteen Member States have submitted information in reply to the letter of the Commission of 13 September 2013: Belgium, the Czech Republic, Denmark, Estonia, Greece, Spain, Finland, Croatia, Hungary, Luxembourg, Latvia, Malta, the Netherlands, Poland, Portugal, Slovenia, Slovakia and the United Kingdom. The information which is directly related to the implementation of the Commission's Recommendation 2013/142/EU can be found in this table. The Commission has also requested information from national experts on elections; it is indicated with an asterisk (*) when the information was collected through these experts.

	ballots*.			
CYPRUS	No Reply.	No Reply.	No Reply.	No Reply.
CZECH REPUBLIC	National law does not allow names and/or logos of European parties to be displayed on the voting ballots.	Under national law there is no legal obligation to provide information on affiliation. The State should not interfere with political parties. Providing this information is at the discretion of national parties.		The Czech Republic disagrees with coordinating a common day at European level. Elections are traditionally held on Friday and Saturday. It considers that organising elections on Sunday may have a negative impact on voter turnout.
DENMARK	National law does not allow names and/or logos of European parties to be displayed on the voting ballots.	National law allows parties to inform electorate about their European affiliation during campaigns. Providing this information is at the discretion of national parties.		
ESTONIA	National law does not allow names and/or logos of European parties to be displayed on the voting ballots.	National law allows parties to show their European affiliation during campaigns. Providing this information is at the discretion of national parties.		
FINLAND	National law does not allow names and/or logos of European parties to be displayed on the voting ballots.	The national authorities have informed political parties about the recommendation to indicate their affiliation with European parties.		
FRANCE	National law allows for the logos of the European political parties to be displayed on the voting ballots. *.	Providing information about the affiliation with European parties is at the discretion of national parties*.	At the discretion of national parties*.	In line with current national rules, EP elections are held on Sunday*.
GERMANY	National law does not allow names and/or logos of European parties to be displayed on the voting ballots*.	National law allows political parties to indicate the affiliation to the European parties on their candidates' lists*.	No Reply.	No Reply.
GREECE	Current national law does not allow names and/or logos of European parties to be displayed on the ballots. However, a new provision will be enacted	The national authorities have informed the Greek Parliament and national parties about the recommendation to indicate their affiliation	The national authorities have informed the Greek Parliament and national parties about the recommendation to indicate the candidate	

	to allow national parties to specifically indicate their affiliations to European parties on the voting ballots.	with European parties.	they will support for President of the European Commission.	
HUNGARY	Current national law does not allow names and/or logos of European parties to be displayed on the voting ballots. It is up to the parties to share information on European affiliation during the campaign.			In line with current national rules, EP elections are held on Sunday.
IRELAND	National law allows for the names of European parties to be displayed on the voting ballots*.	No Reply.	No Reply.	No Reply.
ITALY	The national authorities called on national political parties to inform about their affiliation to European parties, by displaying this affiliation in their logos to be used on the voting ballots*.	The national authorities have informed political parties about the recommendation to indicate their affiliation with European parties*.	No Reply.	No Reply.
LATVIA	National law does not allow names and/or logos of European parties to be displayed on the voting ballots.			Latvia is cautious about the possibility of having a common voting day at European level, and accordingly has chosen Saturday as the day to run the election. This responds to a long-standing tradition in Latvia for elections days.
LITHUANIA	National law does not allow for the names or the logos of the European parties to be displayed on the voting ballots*.	Providing information about the affiliation with European parties is at the discretion of national parties*.	At the discretion of national parties*.	In line with current national rules, EP elections are held on Sunday*.
LUXEMBOURG	National law does not allow names and/or logos of European parties to be displayed on the voting ballots*.	The national authorities will inform national parties about the recommendation to indicate their affiliation with European parties.	The national authorities will inform national parties about the recommendation of the Commission.	

MALTA	National law does not allow names and/or logos of European parties to be displayed on the voting ballots. Issue being discussed with the main national parties.	The national authorities have informed political parties about the recommendation to indicate their affiliation with European parties.	The national authorities have informed political parties and encouraged them to indicate the candidate they will support for President of the European Commission.	Malta disagrees with coordinating a common day at European level, and accordingly has chosen Saturday as the day to run the elections. Saturday is considered to be a more suitable day.
NETHERLANDS	National law allows for the name (not the logo) of the European party to be displayed on the voting ballots. However, this at the discretion of national parties and only made available if the national party registers their European affiliation with their Dutch party name.	The national authorities have informed political parties about the recommendation to indicate their affiliation with European parties. Providing this information is at the discretion of national parties.	The national authorities have informed political parties about the recommendation to indicate the candidate they will support for President of the European Commission. Making their candidate known is at the discretion of national parties.	
POLAND				
PORTUGAL				
ROMANIA	National law does not allow names and/or logos of European parties to be displayed on the voting ballots. Measures are being taken to allow the information to be provided on the voting ballots*.	No Reply.	No Reply.	No Reply.
SLOVAKIA	National law does not allow names and/or logos of European parties to be displayed on the voting ballots. Slovakia disagrees with the recommendation, as it believes the disclosure of this information would discriminate against national parties who are not affiliated with European parties.			Slovakia disagrees with coordinating a common day at European level, and accordingly has chosen Saturday 24 May as the day to run the elections. Saturday is considered to be a more suitable day for voters.
SLOVENIA	Following a recent amendment to the national legislation, it is allowed to display names and logos of European Parties on the voting ballots (Slovenia notified the Commission of the legislation adopted for this purpose on 20			

	February 2014).			
SPAIN	National law allows for the logos of the European parties to be displayed on the voting ballots.	The national authorities will inform national parties about the recommendation of the Commission.	The national authorities will inform national parties about the recommendation of the Commission.	
SWEDEN	National law does not allow names and/or logos of European parties to be displayed on the voting ballots*.	No Reply.	No Reply.	No Reply.
UNITED KINGDOM	National law allows names and logos of European parties to be displayed on the voting ballots.	Providing this information is at the discretion of national parties.	Making their candidate known is at the discretion of national parties	The United Kingdom disagrees with coordinating a common day and accordingly has chosen Thursday to hold the elections. It considers that a single EU-wide date would not increase turnout.